

***Mgr. Petra Pšeničková, DiS.,
speciální pedagog***

**Školní zralost
x
odklad školní docházky**

Přednášející

***Mgr. Petra Pšeničková, DiS., speciální pedagog
psenickova.petra@centrum.cz***

- lektorka kurzů pro předškoláky a děti s odkladem školní docházky
- průvodce/pedagog v lesní školce (předškolní příprava)
- poradenství pro předškoláky a jejich rodiče, posuzování školní zralosti
- lektorská a poradenská činnost pro pedagogy, autorka článků
- absolventka magisterského studia speciální pedagogiky na PedfUK v Praze
- 10 let praxe v oblasti speciální pedagogiky, z toho 5 let v poradenství

Co se na webináři dozvíte?

- Co posuzujeme při sledování školní zralosti?
- sociální dovednosti
- poznávací funkce
- představení vlastního orientačního testu školní zralosti
- odklad školní docházky – legislativa
- diskuze, výměna zkušeností
- tipy na výrobu pomůcek
- Veškeré informace účastníci získají v prezentaci, kterou zašlu e-mailem ihned po skončení webináře.

Anketa č. 1: Povolání?

1. učitel/ka v mateřské školce
2. učitel/ka na základní škole
3. učitel/ka přípravné třídy
4. vedení školky/školy
5. školní speciální pedagog, školní psycholog
6. rodič
7. nyní na rodičovské dovolené, dříve učitelka
8. jiné – jaké?

Školní zralost

- „**Školní zralost** můžeme vymezit jako dosažení takového stupně vývoje (v oblasti fyzické, mentální, emocionálně – sociální), aby se dítě bylo schopno bez obtíží účastnit výchovně – vzdělávacího procesu; nebo alespoň bez větších obtíží, nejlépe s radostí a dychtivostí. (Bednářová, 2010)

Co posuzujeme při sledování školní zralosti?

- tělesný (somatický) vývoj a zdravotní stav
- úroveň vyspělosti poznávacích (kognitivních) funkcí
- úroveň práceschopnosti (pracovní předpoklady, návyky)
- úroveň zralosti osobnosti (emocionálně – sociální)

Sociální dovednosti (Bednářová 2010)

- Zvládá odloučení od rodičů.
- Adaptuje se na změny, na nové situace, prostředí.
- Komunikuje s dětmi a učitelkou.
- Spolupracuje, zapojuje se do činností ve skupině a vzájemně pomáhá.
- Správně reaguje na pokyny autority (prosbu, požadavek, zákaz, je přístupné argumentům).
- Dodržuje pravidla (režimu, sociálního chování, komunikace).
- Umí zhodnotit pod vedením dospělého následky vlastního chování v určitých situacích.

Sociální dovednosti (Bednářová 2010)

- Dokáže dát najevo svoje potřeby, odmítnout nežádoucí chování, projevuje empatii.
- Začíná mít smysl pro povinnost, odpovědnost.
- Dokáže překonávat překážky, unést nezdar, prohru.
- Respektuje, že je třeba udržovat pořádek ve vlastních věcech i ve společných prostorách.

Práceschopnost, koncentrace pozornosti při záměrných činnostech (Bednářová 2010)

- Projevuje zájem o činnosti pracovního (úkolového) typu.
- Dokáže se soustředit.
- Projevuje samostatnost.
- Projevuje vytrvalost.
- Vydrží pracovat v klidu.

Poznávací funkce

- předmatematické představy
- orientaci v prostoru, vpravo/vlevo, v čase
- hrubou motoriku, jemnou motoriku, grafomotoriku
- zrakové vnímání
- sluchové vnímání
- řeč a komunikaci

Představení vlastního orientačního testu školní zralosti

- Jedná se o orientační zkoumání školní zralosti z pohledu speciálního pedagoga.
- Nejedná se o kompletní vyšetření, na kterém se podílí i psycholog.
- Sledujeme šest oblastí: předmatematické dovednosti, řeč a komunikaci, orientaci v prostoru a čase, sluchové vnímání, zrakové vnímání, jemnou motoriku a grafomotoriku.

Představení vlastního orientačního testu školní zralosti

Může ho využít:

- školní speciální pedagožka základní školy při individuální diagnostice žáků v **přípravné třídě**.
- speciální pedagožku, která individuálně pracuje s **předškoláky**
- **učitelka mateřské školy** nebo přípravné třídy

Orientační test školní zralosti, záznamový arch

Záznamový arch – orientační vyšetření školní zralosti

- Jméno dítěte:
- Jméno zákonného zástupce:
- MŠ:
- Datum narození:
 - uvedeme si počet let a měsíců
- Adresa:
- Tel. číslo:

Záznamový arch – jazykový projev

- *Komunikace s dospělým:*
 - zapisujeme si během setkání s dítětem
- *Slovní zásoba:*
 - vypořádujeme s hovorů s dítětem a řešení jednotlivých aktivit
- *Výslovnost:*
 - I když nejsme logopedové, často zaznamenáme nepřesnou výslovnost. Není nutné umět rozpoznat o jaké se jedná hlásky, ale spíše zjistit, jestli dítě dochází k logopedovi nebo jej i doporučit.

Záznamový arch – jazykový projev

- *Básnička/písnička:*
- *Porozumění instrukci:*

Vysledujeme během řešení úkolů. Děti často hned nepochopí nová zadání, to je běžný jev. Ale výraznější a opakované nepochopení zadání může být projevem vady řeči, nižšího intelektu apod.

- *Přiřadí, co k sobě patří a vysvětlí to: 16 karet – 8 dvojic*

Před dítě rozložíme 16 karet, dvě karty spolu vždy souvisí – tvoří významovou dvojici. Dítě tvoří dvojice a popíše, proč spolu souvisí. Např. „vidlička a nůž“ – „Je to nádobí. Je to příbor. Jíme tím. Je to v kuchyni.....“ Dítěti předvedeme jednu až dvě vzorové ukázky, podle potřeby.

Záznamový arch – jazykový projev

- *Protiklady: 6 dvojic*

Před dítě rozložíme karty s obrázky, na kterých jsou zobrazeny protiklady. Začneme větou: „zmrzlina je studená x čaj je“. Dítě doplní protiklad. Pokud se mu daří, může protiklady vyhledávat samo.

Obtížnější varianta je, když dítě rozlišuje protiklady bez vizuální opory (např. horký –, malý -.....).

Záznamový arch – jazykový projev

- *Protiklady: 6 dvojic*

(Zdroj: Bednářová 2008,
Diagnostika dítěte
předškolního věku, příloha)

Záznamový arch – jazykový projev

- *Poznává a pojmenuje nesmysl na obrázku : 6 karet*

Před dítě rozložíme obrázky. Na každém obrázku je nějaký nesmysl, který by mělo dítě rozpoznat. Např. „Ze slunce prší, Letadlo má křídla.“

Záznamový arch – jazykový projev

Záznamový arch – jazykový projev

- *Smysluplně popíše, co je na obrázku:*

Na předloženém obrázku dítě popisuje, co vše vidí. Můžeme dítěti dopomoci větami: „Já vidím“

Sledujeme, zda si dítě všímá zásadních věcí nebo i detailů. Jak tvoří věty, jakou má slovní zásobu apod.

Záznamový arch – jazykový projev

- *Smysluplně popíše, co je na obrázku:*

(Zdroj: Bednářová 2008,
Diagnostika dítěte
předškolního věku,
příloha – s. 159)

Záznamový arch – jazykový projev

- *Nadřazené pojmy – 5 karet*

Před dítě předložíme karty s obrázky, dítě si vždy jedno vybere – např. obrázek s ovocem. Vyzveme dítě, aby obrázky pojmenovalo („jablko, hruška, banán“) a poté se snažilo pro tato slova najít jedno společné slovo („ovoce“).

Záznamový arch – jazykový projev

- *Podřazené pojmy – 4 karty*

Máme k dispozici karty s obrázky, které zatím necháme schované. V hlavě si jeden z obrázků vybereme, např. nářadí. Ptáme se dítěte, zda zná nějaké nářadí. Dítě jmenuje jednotlivé druhy. Pokud neví, ukážeme mu obrázek, jednotlivá nářadí pojmenujeme společně a dítě se ještě snaží vymyslet nějaká další.

Motorika

- *Kresba postavy – obsahová stránka:*
- obličejové části: uši, oči, nos, ústa
- pokrývka hlavy
- tělo, uzavřený trup, náznak krku
- ruce a nohy s prsty
- naznačené pohlaví

Ruce a nohy mají být dvojrozměrné

Motorika

Motorika

- *Úchop:*

Při malování postavy, ale i u smyček a napodobování grafomotorických prvků sledujeme, jak dítě drží tužku. Jestli je jeho tak plynulý nebo spíše ztuhlý. Tlak na tužku mírný, silný nebo uvolněný.

- *Formální stránka:*

Sledujeme, jestli postava má např. oblečení nebo další detaily.

- *Kreslí rád/a: ano ne*

Jemná motorika

- „*Provlékačka:*“
L P
Použijeme jakoukoliv provlékačku. Je dobré nechat dítě jednou rukou navlékat a druhou vyvlékat.
- *Zavřená dlaň a dokáže po jednom otevírat prsty*
L P
Zadání dáváme na obě ruce.
- *Otevřená a dlaň a dokáže ťukat prstama o palec*
L P
Zadání dáváme na obě ruce.

Jemná motorika

- *Dlaň leží na lavici a prsty' tukají do desky*

L

P

Zadání dáváme na obě ruce.

- *Rolička od toaletního papíru - dlaně, ťapání*

L

P

Použijeme roličky od toaletního papíru. Dítě kutálí roličku dlaní po stole dopředu a zpět. Ve druhém kole kutálí roličku dopředu a zpět za použití prstů = ťape prsty po roličce. Zadání dáváme na obě ruce.

Lateralita

- Při aktivitách na jemnou motoriku sledujeme jakou ruku dítě přednostně používá a zapisujeme si poznámky. Je dobré sledovat cca **10 aktivit**. Poté vyhodnotíme, jakou ruku u většiny aktivit dítě použilo. Např. 7 aktivit pravou a 3 aktivity levou = 70 % pravák.
- Zadáme ještě 2 – 3 aktivity **na „oči“**. Kdy sledujeme, jaké oko dítě přednostně používá. Může se jednat o stejný úkol, ale během setkání jej dítěti zadáme vícekrát.
- ***Focení***
Dítěti nabídneme dětskou variantu fotoaparátu nebo papírovou (nahore okénko). Dítě si přikládá fotoaparát k oku a fotí maminku, nás, cokoliv v místnosti. Sledujeme a zapisujeme si, jakým okem kouká do okénka.

Lateralita

- „*Dalekohled / krasohled*

Dítě opakovaně nahlíží do krasohledu. Nebo dalekohledem (vyrobený z papíru, stočený papír) sleduje vše zajímavé v místnosti. Sledujeme a zapisujeme jaké oko dítě používá.

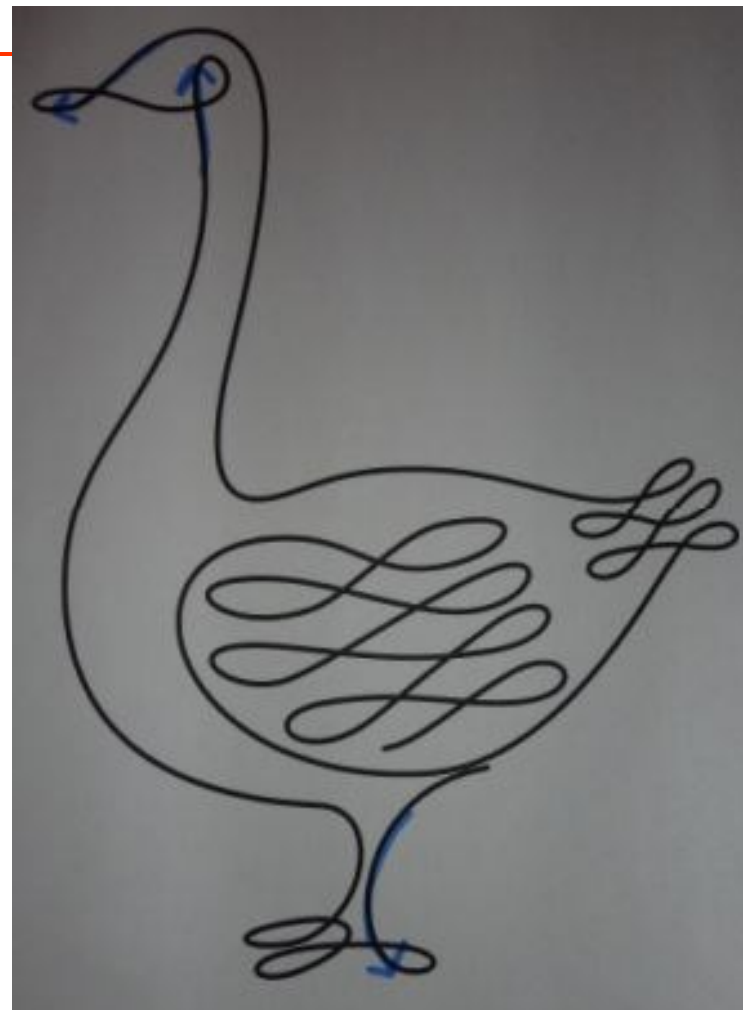
- Závěrem porovnáme, **zda dítě používá stejné oko a stejnou ruku**. Např. pokud je dítě levák, tak je dobře, pokud používá levé oko. Pokud dítě je pravák a používá levé oko, jedná se o zkříženou lateralitu. Tomuto dítěti je pak třeba věnovat zvýšenou pozornost a péči.

Grafomotorika - uvolňovačka – smyčky

- Dítě obtahuje pastelkou obrázky (může si vybrat). Nejdříve dítěti ukážeme, jak má takový tah vypadat (kreslíme pastelkou přímo na pracovní list dítěte – nejdříve prstem, potom pastelkou). Sledujeme plynulost tahu (= uvolnění ruky). Poté také schopnost vést správně čáru i přes smyčky. Smyčky se zde vyskytují záměrně. Jejich zvládnutí je dobrým předpokladem pro rozvoj psaní i další učení.

Grafomotorika - uvolňovačka – smyčky

(Zdroj: Bednářová, 2009.: Jedním tahem, s. 52, 53)

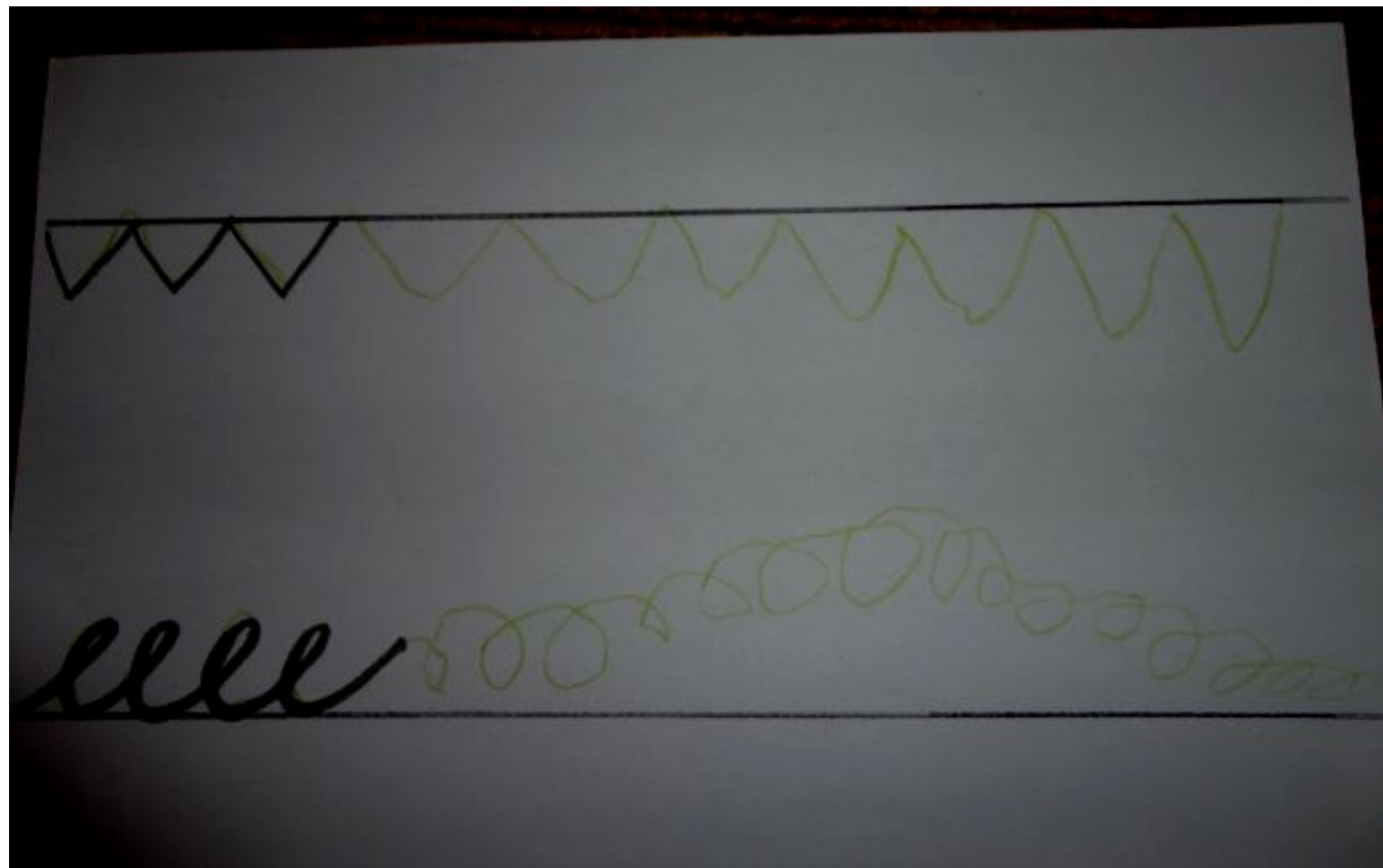
Grafomotorika – grafomotorické prvky – lomené čáry

- Dítě obtahuje nejdříve prstem předkreslené „**zuby**“, poté je obtahuje pastelkou a pokračuje jejich napodobováním. Lomená čára má být plynulá, tzn., že dítě mezi jednotlivými zuby nezastavuje, činí je jedním tahem. Zuby jsou ostré. Grafomotorický prvek „lomená čára = zuby“ je předpokladem pro správný rozvoj psaní.

Grafomotorika – smyčky (kabel od telefonu)

- Dítě obtahuje nejdříve prstem předkreslené „**smyčky**“, poté je obtahuje pastelkou a pokračuje jejich napodobováním. Smyčky mají být plynulé, zaznamenané na správnou stranu podle vzoru. Grafomotorický prvek „smyčky“ je předpokladem pro správný rozvoj grafomotoriky, psaní.

Grafomotorika – lomená čára, smyčky

Anketa č. 2: Mají děti ve vaší třídě kladný vztah ke kreslení, k grafomotorickým listům?

1. Obvykle tyto činnosti baví 90 – 100% dětí
2. Obvykle tyto činnosti baví 70 – 80% dětí
3. Obvykle tyto činnosti baví max. 50% dětí
4. Jiné – jaké?

Zrakové vnímání

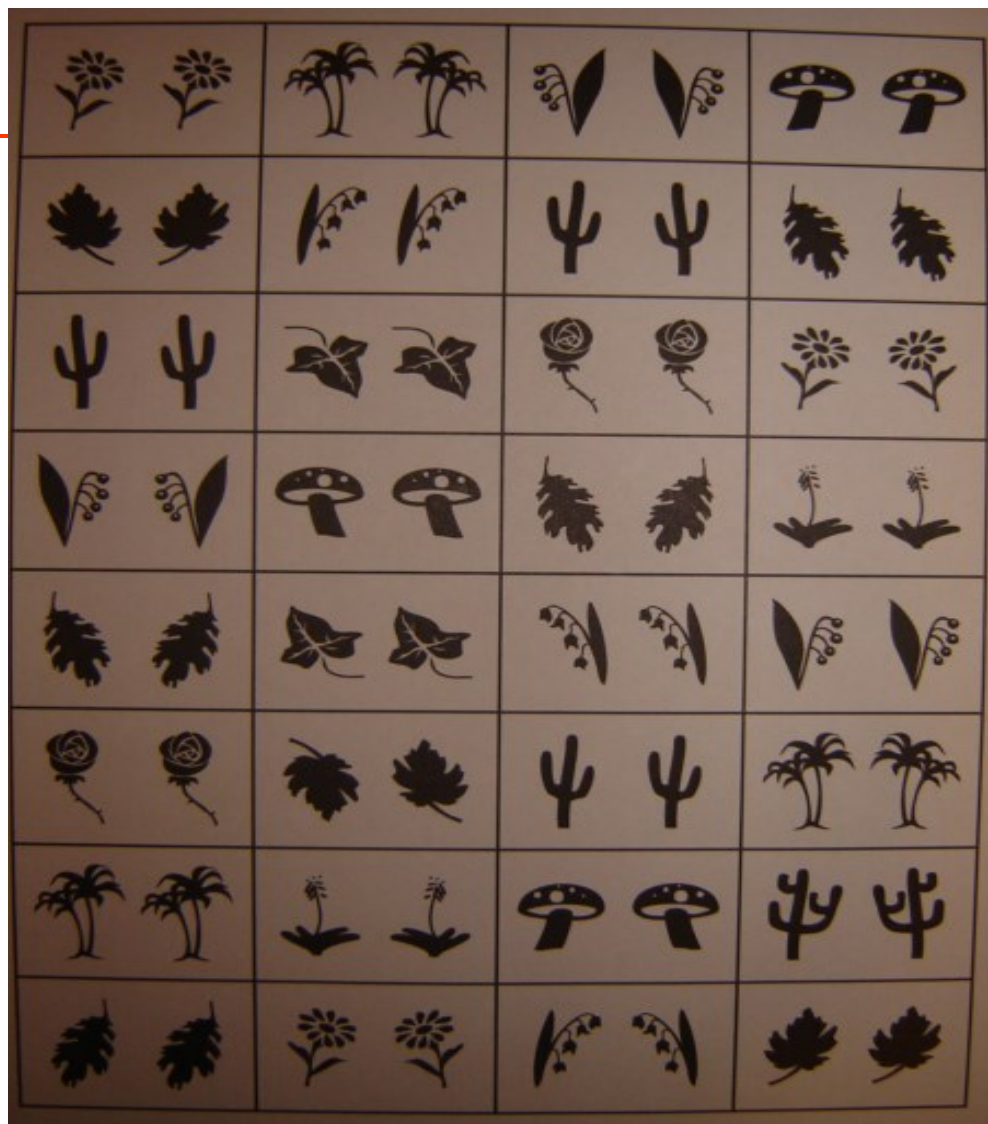
- *Rozlišování tvarů horizontálně otočených:*

Před dítě předložíme pracovní list s dvojicemi obrázků. Každá dvojice obrázků představuje stejný předmět/zvíře...lišící se pouze polohou nahoře / dole. Dítě zacvičíme na prvním řádku. Ukážeme první rámeček/dvojici obrázků, popíšeme, že se jedná o květiny = obrázky jsou stejné. Tímto způsobem projdeme celý první řádek. Poté již dítě pokračuje samo. Platí: Pokud jsou obrázky shodné, zůstávají. Pokud jsou obrázky odlišné, škrtáme.

Zrakové vnímání

- *Rozlišování tvarů vertikálně převrácených:
Aktivita je stejná jako předchozí úkol, obrázky se pouze liší
polohou vpravo – vlevo.*

Zrakové vnímání

Zdroj: Bednářová 2010,
Zrakové vnímání, s. 35

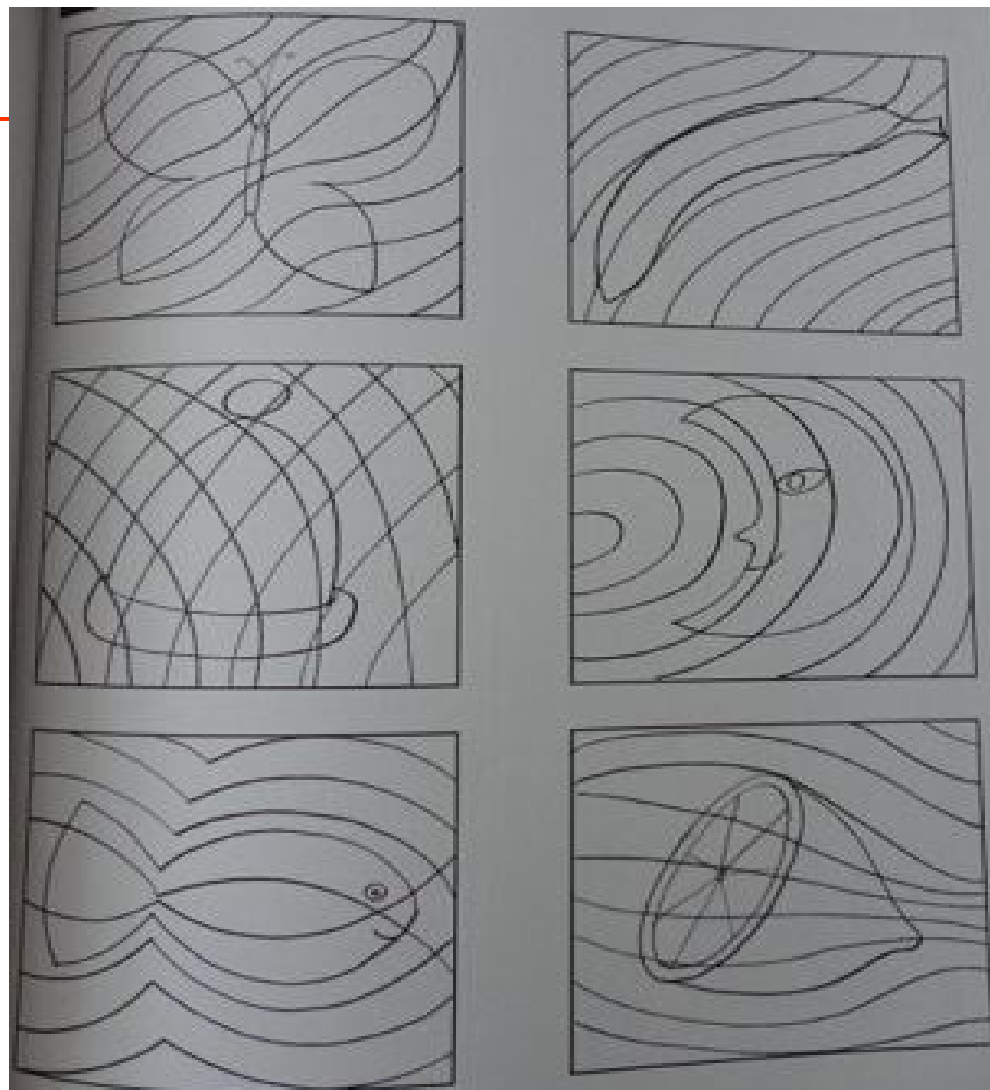
Zrakové vnímání

- *Rozlišování překrývajících se obrázků nebo figura na pozadí:
Před dítě předložíme pracovní list, který má 4 části. Dítě si
vybere jednu z částí, kde jsou přes sebe zakreslené 3 obrázky.
Dítě obrázky popíše/pojmenuje.*

Zrakové vnímání

- *Rozlišování
překrývajících se
obrázků:*

Zdroj: Bednářová, Šmardová 2008.
Diagnostika dítěte předškolního
věku, s. 97.

Zrakové vnímání

- *Zraková paměť: 9 karet*

Máme připravenou kartu s devíti obrázky a totožné obrázky nastříhané na jednotlivé karty. Předložíme dítěti velkou kartu, společně obrázky projdeme a pojmenujeme. Dítě si poté ještě samo po dobu 60 minut obrázky prohlíží a zejména jejich umístění. Poté kartu schováme a dítě kouzlí z jednotlivých malých karet původní sestavu.

Odchylka v 1 – 2 obrázcích je zcela běžná i u zdatnějších dětí ve zrakové paměti.

Zrakové vnímání

- Zraková
paměť: 9 karet

Zrakové vnímání

- *Zrakové rozlišování – dokreslování detailů podle vzoru:*
Dítě si vybere obrázek berušky nebo sněhuláka. Obrázek vlevo nahoře je vzorem podle kterého dítě dokresluje detaily do dalších obrázků. Jeden až dva obrázky učiníme s dítětem společně jako zácvik.
- *Zraková analýza a syntéza – pes – několik 9 částí:*
Dítě skládá devítidílné puzzle psa. Nejdříve obrázek dítěti ukážeme, poté jej schováme a předáme dítěti pouze puzzle. Dítě tedy skládá bez předlohy.

Zrakové vnímání

- *Vyhledá tvar na pozadí (5 obrázků):*
Před dítě předložíme pracovní list, na kterém jsou zakreslené obrázky na zašrafovaném pozadí. Dítě také dostane 5 malých obrázků (shodné obrázky se vyskytují na pracovním listu). Dítě obrázky přiřazuje = vyhledává na pracovní listu.

Sluchové vnímání

- *Sluchové rozlišování*

- holiny – hodiny: tráva – kráva: nota – nota:
- kos – kos: kapr – kopr: kosa – koza:
- pít – bít buben – buben: parník – perník

Máme k dispozici karty s obrázky. Dítěti předříkáváme postupně dvojice slov: „holiny – hodiny“ a ptáme se: „Jsou ta slova stejná nebo ne?“ Po odpovědi dítěte, předložíme obrázek, aby si dítě mohlo svou odpověď ověřit na reálném obrázku. Aktivita vyžaduje zácvik.

Sluchové vnímání

- *Sluchové rozlišování*

(Zdroj: Bednářová 2008, Sluchové vnímání)

Sluchové vnímání

- *První hláska ve slově (s vizuální oporou)*

hůl:

myš:

dům:

míč:

pán:

pes:

Před dítě předložíme šest obrázků. Dítě si jeden obrázek vybere, pojmenuje a hledá první hlásku. Např. hůl – H. Dítě zpočátku pomáháme např. zvukovým zvýrazněním první hlásky.

Sluchové vnímání

- *Poslední hláska ve slově (s vizuální oporou)*

hůl:

myš:

dům:

míč:

pán:

pes:

Před dítě předložíme šest obrázků. Dítě si jeden obrázek vybere, pojmenuje a hledá poslední hlásku. Např. hůl – L. Dítě zpočátku pomáháme např. zvukovým zvýrazněním poslední hlásky.

Sluchové vnímání

- *Prostřední hláska ve slově (s vizuální oporou)*

u/hůl:

y/ myš:

a/dům:

í/ míč:

z/ pán:

n/ pes:

Před dítě předložíme šest obrázků. Dítě si jeden obrázek vybere, pojmenuje. Ptáme se: „Je ve slově hůl písmeno u?“ apod.

Sluchové vnímání

- *Roztleskávání slov na slabiky*

své jméno:

ma-min-či-no

bač-ko-ra

Dítě roztleskává na slabiky nejdříve své jméno, poté uvedená slova. Zpočátku společně, poté samo.

Sluchové vnímání

- *Roztleskávání slov na slabiky a určení počtu slabik*

jednoslabičná

dvojslabičná

tříslabičná

Máme k dispozici několik karet s obrázky a tři karty s puntíky. Karty s puntíky znázorňují počet slabik. Karty s puntíky rozložíme do středu. Poté si dítě vybere vždy jeden obrázek, pojmenuje ho. Roztleská na slabiky a přiřadí ke kartě s odpovídajícím počtem puntíků.

Sluchové vnímání

- *Roztleskávání slov
na slabiky a určení počtu
slabik*

(Zdroj: Bednářová 2008,
Sluchové vnímání)

Sluchové vnímání

- *Rýmy – dvojice slov*

drak-mrak

svetr – metr

pes-les

tužka – hruška

míč – klíč

Máme k dispozici 10 karet s obrázky, které rozložíme před dítě. Obrázky společně pojmenujeme a hledáme rýmy. Nejdříve společně, poté dítě samo.

Sluchové vnímání

- *Sluchová paměť – zopakuje větu*

Dnes padá sníh.

Kráva má krásná telata.

Maminka Alenka má dvě děti.

Dítěti předneseme větu, kterou opakuje. Postupně opakuje všechny věty. Zapisujeme si počet zapamatovaných slov.

Sluchové vnímání

- *Sluchová paměť- zopakuje 3 - 5 slov po sobě jdoucích*

pes - kapr - sova

banán - jahoda - maliny - jablko

tričko - kalhoty – čepice – šátek - ponožky

Dítěti předneseme několik po sobě jdoucích slov. Dítě slova opakuje. Zapisujeme si počet zapamatovaných slov.

Předmatematické představy

- *Napočítá do.....*

Necháme dítě počítat od jedné do.....

- *Představa o množství – postřehování karet s uspořádanými prvky*

Máme k dispozici karty s puntíky, které jsou na kartě rozmístěny jako na hrací kostce. Máme 5 karet – s jedním puntíkem, se dvěma, třemi, čtyřmi a pěti puntíky. Karty držíme v ruce a vždy na krátkou chvíli je ukážeme dítěti. Cílem je, aby dítě množství puntíků odhadlo/postřehlo zrakem místo počítání po jedné. Karty dítěti postupně ukazujeme v různém pořadí.

Předmatické představy

- *Představa o množství – postřehování karet s uspořádanými prvky*

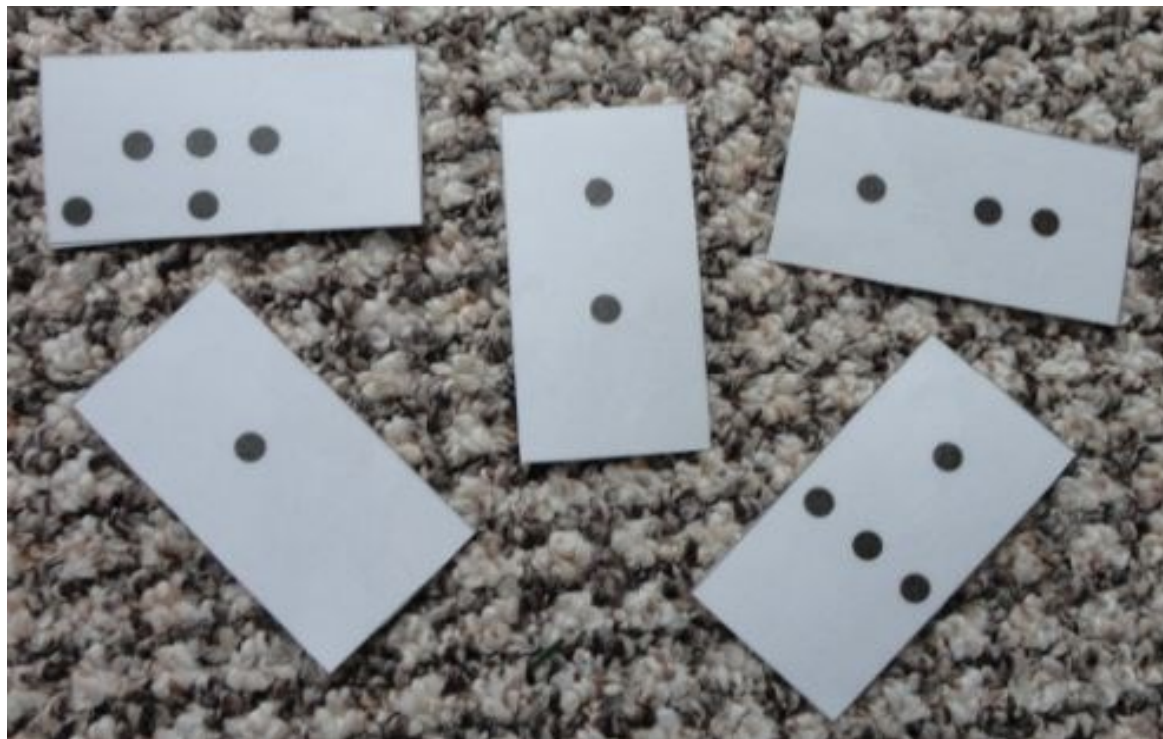
Předmatematické představy

- *Představa o množství – postřehování karet s neuspořádanými prvky*

Máme k dispozici karty s puntíky/srdíčky, které jsou na kartě rozmístěny jiným způsobem než na hrací kostce (opět do pěti). Jinak postup a cíl je stejný jako u předchozího cvičení.

Předmatické představy

- *Představa o množství – postřehování karet s neuspořádanými prvky*

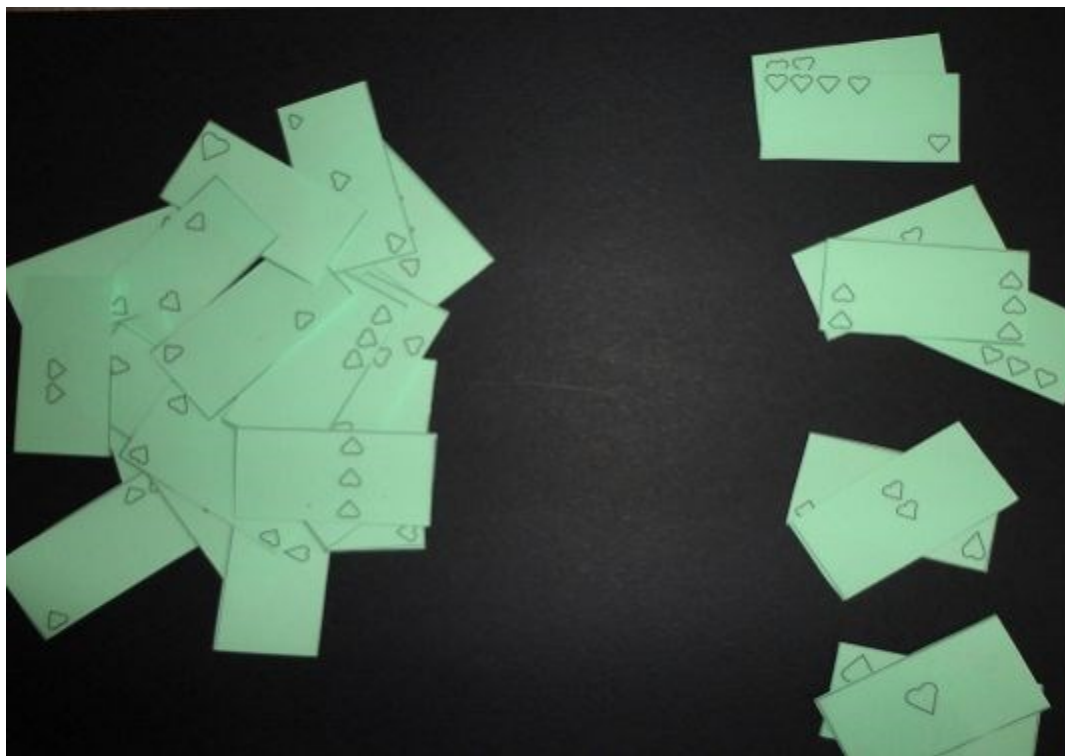
Předmatematické představy

- *Představa o množství – třídění karet s neuspořádanými prvky*

Máme k dispozici karty s puntíky/srdíčky, které jsou na kartě rozmístěny jiným způsobem než na hrací kostce (opět do pěti). Použijeme stejnou sadu karet jako u předchozího cvičení. Dítě má k dispozici celý balík karet, které třídí podle množství na hromádky co nejrychleji. Opět jde o rychlé zrakové postřehnutí množství než počítání po jedné.

Předmatické představy

- *Představa o množství – třídění karet s neuspořádanými prvky*

Předmatické představy

- *Uspořádání – pojmy PŘED ZA NAD POD VEDLE MEZI
PRVNÍ POSLEDNÍ PŘEDPOSLEDNÍ*

Před dítě předložíme obrázek se zvířátky. Dítě obrázek popíše. Společně pojmenujeme zvířátka jak stojí za sebou. Potom již dáváme dítěti otázky: Kdo stojí první v řadě? Kdo stojí poslední? Kdo stojí uprostřed? Kdo stojí mezi slonem a lvem? Kdo stojí vedle žirafy? Kdo stojí za velbloudem? Apod.

Předmatické představy

(Zdroj: Bednářová 2004, Předčíselné představy, s. 17)

- *Uspořádání – pojmy PŘED ZA NAD POD VEDLE MEZI
PRVNÍ POSLEDNÍ PŘEDPOSLEDNÍ*

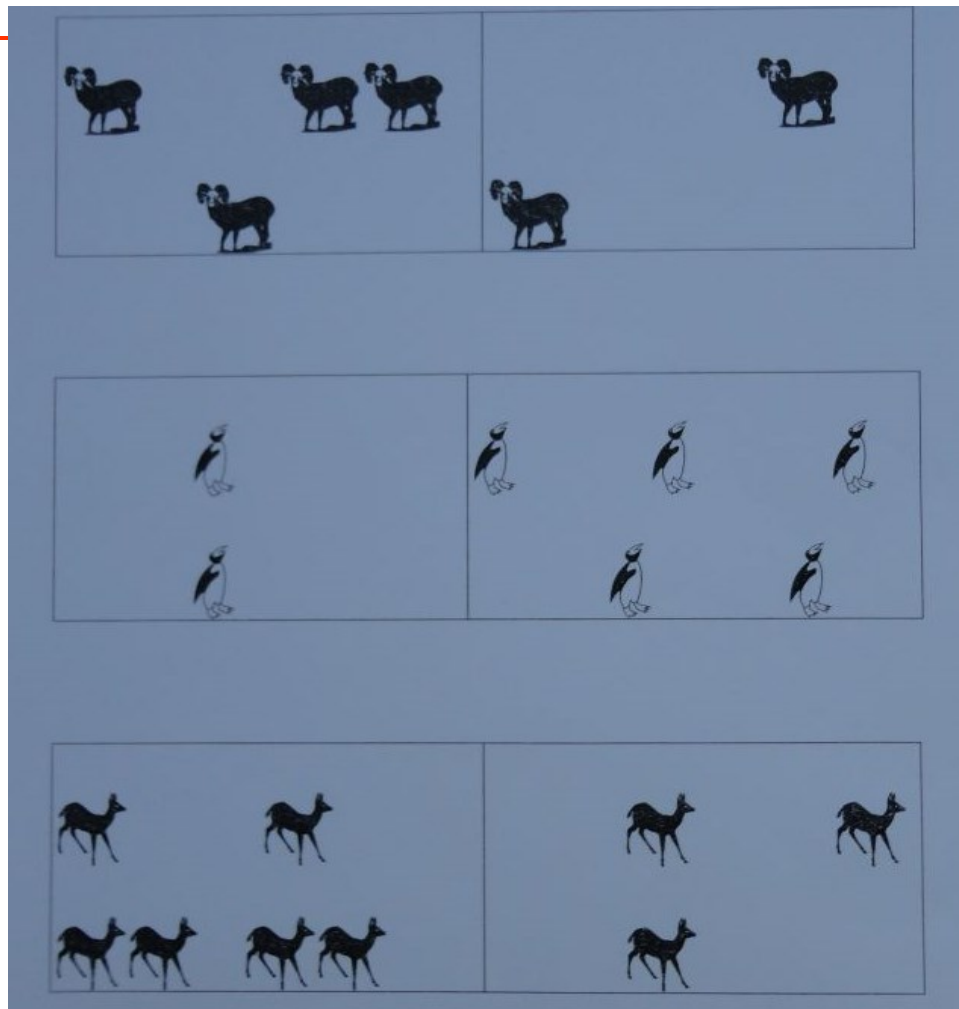
Předmatematické představy

- *Méně – více –stejně:*

Máme k dispozici karty rozpůlené na dvě části. Dítě rozpoznává, zda je obrázků méně – více či stejně. Jde o rychlé postřehnutí množství. Vedeme dítě k tomu, aby nepočítalo obrázky po jedné.

Předmatické představy

- *Méně – více –stejně:*

(Zdroj: Bednářová 2004,
Předčíselné představy, s. 37)

Předmatické představy

- *Uspořádání – seřadí podle velikosti 3 obrázky a popíše MALÝ – VĚTŠÍ – NEJVĚTŠÍ*

Předložíme dítěti 3 karty /předměty různých velikostí. Dítě má seřadit obrázky podle velikosti a popsat.

Předmatické představy

- ***Uspořádání – seřadí podle velikosti 5 obrázků***

Předložíme dítěti 5 karet různých velikostí. Dítě má seřadit obrázky podle velikosti.

Předmatické představy

- *Třídění podle dvou kritérií (zelené čtverce)*

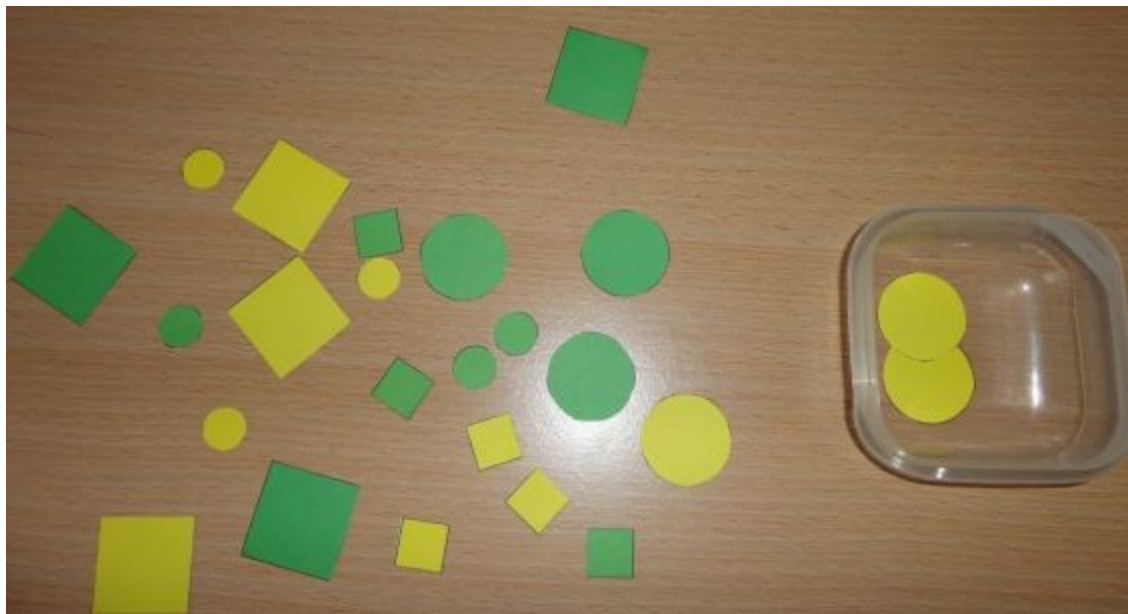
Předložíme dítěti sadu geometrických tvarů, dítě si je rozloží a třídí podle zadání. V této aktivitě má vytřídit pouze zelené čtverce.

Předmatické představy

- *Třídění podle tří kritérií (velké žluté kruhy)*

Předložíme dítěti sadu geometrických tvarů, dítě si je rozloží a třídí podle zadání. V této aktivitě má vytřídit pouze velké žluté kruhy.

Anketa č. 3: Máte prostor věnovat se ve své třídě rozvoji PP obdobným způsobem?

1. Ano, mám a čas PP věnuji.
2. Asi bych čas měla, ale zatím jsem moc nevyužívala.
3. Ne, nemám, dětí je moc, je to náročné.
4. Jiné – jaké?

Prostorová orientace

- *Pojmy nahoře/dole - hřeben*

Dítěti dáme maketu „hřebene“, zuby mohou směřovat do různých stran. Dítě pokládá hřeben tak, aby zuby směřovaly nahoru či dolů (podle našeho zadání).

Prostorová orientace

- *Pojmy nahoře/dole/vpravo/vlevo – domeček*

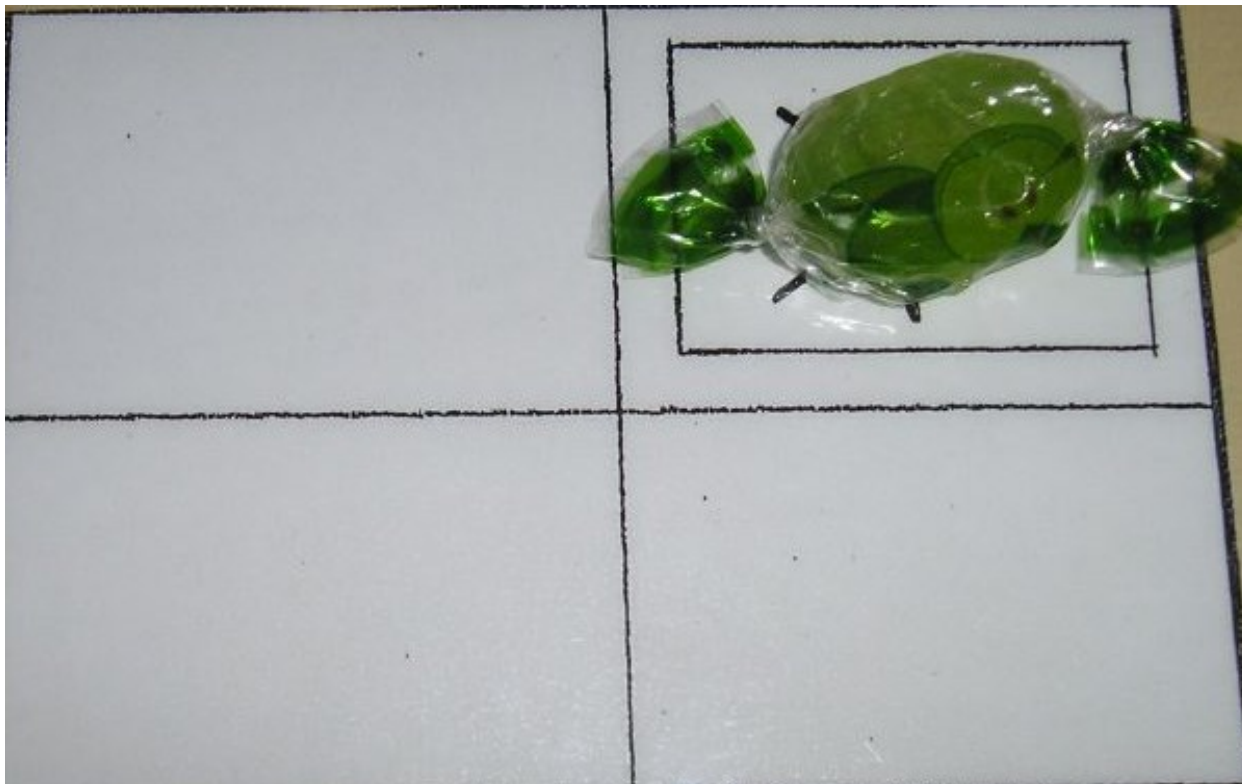
Dítěti dáme maketu „domečku“ se čtyřmi okny. Dítě otvírá okna podle našeho zadání. Např. „Otevři všechna okna nahoře, všechny okna vlevo.“

- *Pojmy vpravo nahoře – síť se 4 poli*

Máme kartu/síť o 4 polích a drobný předmět. Dítě vkládá předmět do sítě podle zadání. Např. „vpravo dole, vlevo nahoře.“

Prostorová orientace

- *Pojmy vpravo nahoře – síť se 4 poli*

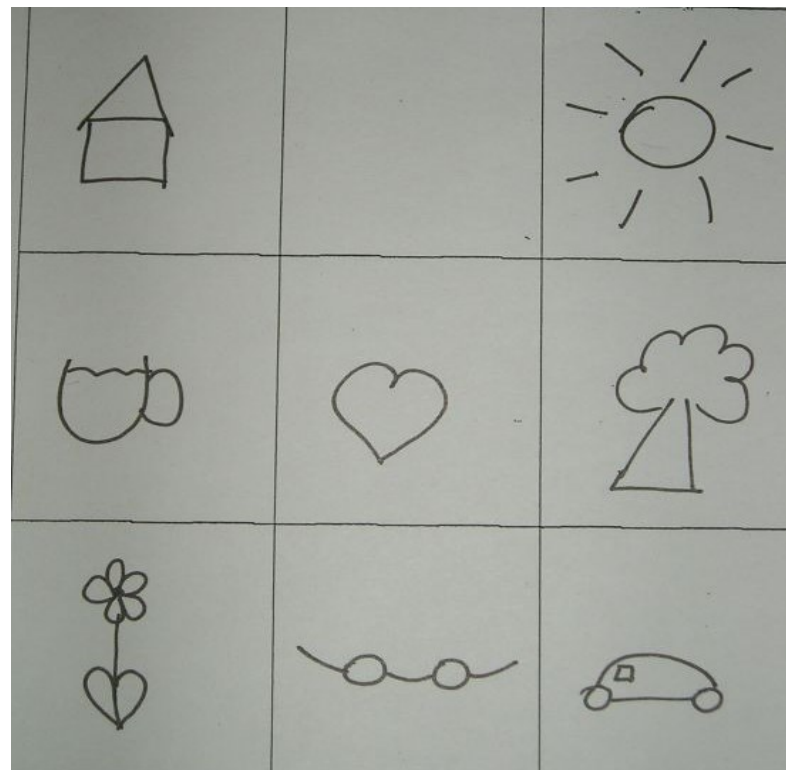
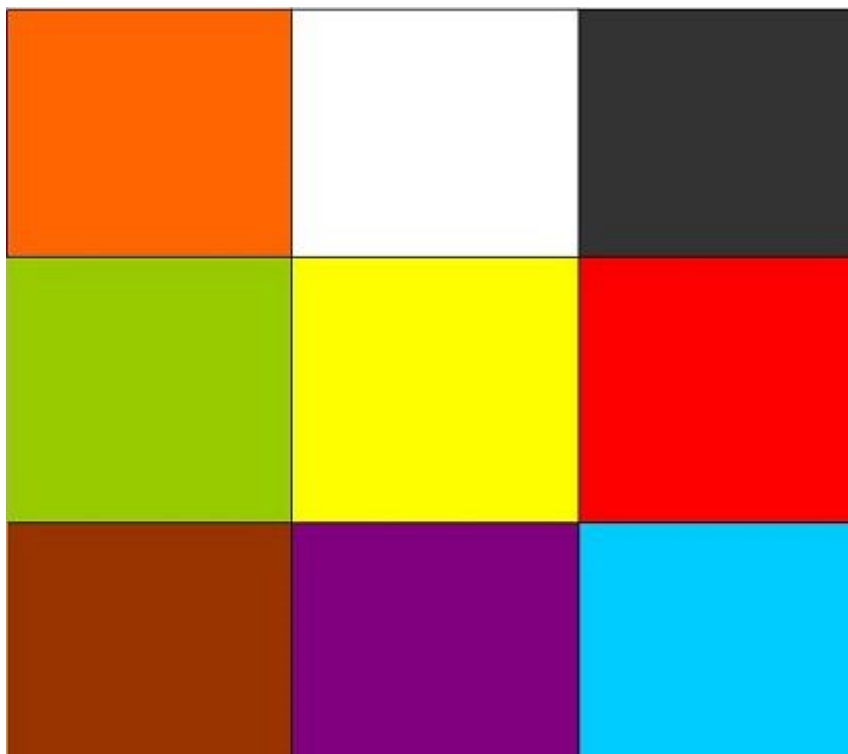
Prostorová orientace

- *Pojmy nahoře/dole/vpředu/vzadu/vpravo nahoře*

Dítěti předložíme tabulku o 9 polích. Ptáme se dítěte: „Co je vlevo nahoře? Uprostřed? Vpravo nahoře?“

Prostorová orientace

- *Pojmy nahoře/dole/vpředu/vzadu/vpravo nahoře*

Orientace v čase

- *Seřadí 3 činnosti jdoucí po sobě a popíše*

Předložíme před dítě tři karty, která znázorňují po sobě jdoucí děj/činnosti. Karty dítě dostane přeházené. Úkolem dítěte je karty seřadit časově tak, jak se činnost odehrává. Poté jednotlivé karty

Orientace v čase

- *Seřadí 4 činnosti jdoucí po sobě a popíše*

Tato aktivita je stejná jako ta předchozí, pouze je více karet.

- *Roční období – přiřadí k obrázkům*

Předložíme před dítě obrázky s ročními obdobími. Společně obrázky popíšeme a dítě se snaží najít správný název pro roční období. Není důležitá znalost/pojmenování ročních období. Ale spíše to, že dítě vnímá, jaké události se dějí v přírodě cyklicky každý rok.

Orientace v čase

- *Roční období – přiřadí k obrázkům*

(Zdroj: Bednářová 2008, Diagnostika dítěte předškolního věku, s. 135)

Orientace v čase

- *Části dne – obrázky:*
ráno/dopoledne/poledne/odpoledne/večer/noc

Předložíme před dítě karty, které znázorňují jednotlivé části dne. Společně popisujeme, co se odehrává na obrázku. Poté obrázky seřadíme tak, jak jdou v daném dni za sebou. Přiřazujeme pojmy pro jednotlivé části dne. Jde nám především o propojení s běžným dnem dítěte, co ono dělá dopoledne, co dělá večer apod.

Orientace v čase

- Části dne – obrázky:
ráno/dopoledne/poledne/odpoledne/večer/noc

(Zdroj: Bednářová 2012, Diagnostika dítěte předškolního věku, s. 131)

Anketa č. 4: Máte chuť po tomto webináři použít orientační test školní zralosti nebo jeho části?

1. Ano, mám – možná skupinově by to šlo
2. Ano, mám – zkusím i individuálně
3. Ne, nemám – je to složité a zabere to moc času
4. Ne, nemám – ale možná použiju některé činnosti
5. Jiné – jaké?

Odklad školní docházky – legislativa

- O odklad povinné školní docházky se žádá v případě, není-li dítě **po dovršení šestého roku věku tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé**.
- V této věci je oprávněn jednat **zákonný zástupce dítěte**.
- ZZ navštíví s dítětem **školské poradenské zařízení** (pedagogicko-psychologickou poradnu nebo speciálně pedagogické centrum) a **odborného lékaře**. Na základě obou doporučení požádá o odklad ředitele školy, obě doporučení přiloží k žádosti.

Odklad školní docházky – legislativa

- Písemnou žádost o odklad povinné školní docházky podá **řediteli školy**, ve které je **dítě k plnění povinné školní docházky zapsáno, nejpozději do 31. května** kalendářního roku, ve kterém má dítě zahájit povinnou školní docházku.
- Požádat o odložení povinné školní docházky **lze již při zápisu** do základní školy.
- Nejsou stanovené předepsané formuláře na žádost o OŠD. Formulář má obvykle k dispozici škola.
- Lhůta pro vyřízení žádosti je **30 dnů**.

Odklad školní docházky – legislativa

- Proti rozhodnutí ředitele základní školy se můžete odvolat ke krajskému úřadu.
- Začátek školní docházky lze odložit nejdéle do školní roku, kdy dítě dovrší **osmi let** věku.
- **Dodatečný odklad** školní docházky – během 1. pololetí 1. třídy ZŠ
- OŠD upravuje Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (**školský zákon**), ve znění pozdějších předpisů, § 37.

Použitá a doporučená literatura:

- BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V.: *Diagnostika dítěte předškolního věku*. Computer Press, Brno 2008. ISBN 978-80-251-1829-0.
- BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V.: *Školní zralost*. Computer Press, Brno 2010. ISBN 978-80-251-2569-4.
- BEDNÁŘOVÁ, J.: *Sluchové vnímání*. PPP Brno, 2008.
- BEDNÁŘOVÁ, J.: *Zrakové vnímání: Optická diferenciacce*. Praha: DYS-centrum Praha, 2010. ISBN 978-80-904494-2-8.
- BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDA, R. : *Jedním tahem*. DYS-centrum, Praha 2009.
- BEDNÁŘOVÁ, J.: *Kreslení před psaním*. Brno: Pedagogicko-psychologická poradna, 1998.
- FRANČÍKOVÁ, R.; ŠTANCLOVÁ, E.: *Šimonovy pracovní listy 15 – Rozvoj sluchového vnímání*. Portál, Praha 2013. ISBN 978-80-262-0465-7

Použitá a doporučená literatura:

- HAVLÍČKOVÁ, J.; EICHLEROVÁ, I.: *Kouká Mína do komína*. Portál, Praha 2013. ISBN 978-80-262-0471-8.
- CHARVÁTOVÁ-KOPICOVÁ, V.; BOHÁČOVÁ, Š.: *Šimonovy pracovní listy 6 – Logopedická cvičení I*. Portál, Praha 2007. ISBN 978-80-7367-260-7.
- CHARVÁTOVÁ-KOPICOVÁ, V.; BOHÁČOVÁ, Š.: *Šimonovy pracovní listy 7 – Logopedická cvičení II*. Portál, Praha 2007. ISBN 978-80-7367-261-4.
- JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H.: *Smyslové vnímání*. Nakladatelství D+H, Praha 2003.
- PÁVKOVÁ, B.: *Zlomíš si jazýček*. Computer Press, Brno 2010. ISBN 978-80-251-2513-7.

Použitá a doporučená literatura:

- SYNEK, F.: *Říkáme si s dětmi*. Praha: ArchArt, 2004. ISBN 80-86638-04-9.
- STARÁ, E., STARÝ, M.: *Žvanda a Melivo*. Euromedia Group, Praha 2008. ISBN 978-80-242-3888-3.
- ZELINKOVÁ, O.: *Poruchy učení*. Portál, Praha 2003. ISBN 80-7178-800-7.

Děkuji za pozornost

*Mgr. Petra Pšeničková, DiS.,
speciální pedagog*

- e-mail: psenickova.petra@centrum.cz
- **Odborná pedagogická poradna – poradenství pro rodiče, žáky a pedagogy (osobní i e-mailové konzultace)**
- RC Slunečnice Beroun, Bezručova 928, Komunitní centrum, 2.p
- www.rcslunecnice.cz

Šíření prezentace je možné pouze s písemným souhlasem autorky.